

Retrospektivna izložba

Dragan Rakić: JEDAN, ONE, UNO, EIN
umetnost. istraživanja. aktivizam. 1989–2009.

30.3 – 15.4.2018.
Kuća legata, Beograd, Kneza Mihaila 46

Autori i kustosi izložbe
mr **Suzana Vuksanović**, muzejska savetnica Muzeja savremene umetnosti Vojvodine i **Čedomir Janičić**,
muzejski savetnik Gradskog muzeja Sombor

Otvaranje: petak, 30. mart 2018, u 19h, Kuća legata, Beograd, Kneza Mihaila 46

Izložbu će otvoriti **Mileta Prodanović**

Javno vođenje kroz izložbu
subota, 14. april 2018. u 12h

- O koncepciji izložbe i izabranim izloženim radovima govoriće Suzana Vuksanović i Čedomir Janičić,
autori i kustosi izložbe

Produkcija izložbe i monografskog kataloga
Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad
Gradski muzej, Sombor

Partneri u organizaciji i realizaciji izložbe u Beogradu
Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad
Gradski muzej, Sombor
Kuća legata, Beograd

Radno vreme Kuće legata
utorak – nedelja: 12–20h

Namera i potreba retrospektive, kao i pratećeg monografskog kataloga, je istorizacija, svojevrsna *muzealizacija umetnosti*, umetničkog rada i delovanja Dragana Rakića, njegovih istraživanja i aktivizma. Kroz analizu četiri problemske celine dat je uvid u hronologiju i koncepte delovanja umetnika – prvo, kao jednog od najznačajnijih predstavnika nove skulpture u Vojvodini; zatim kao aktivnog člana produkcije Asocijacije Apsolutno; te kao pokretača i člana produkcije VacuumPack Radionice, ali i kroz pedagoški rad na Akademiji umetnosti u Novom Sadu.

Obiman, bogato ilustrovan, dvojezični (srp/eng) monografski katalog pod nazivom **Dragan Rakić: JEDAN, ONE, UNO, EIN_ umetnost, istraživanja, aktivizam 1989–2009**, u izdanju Muzeja savremene umetnosti Vojvodine u Novom Sadu i Gradskog muzeja Sombor (2016), uz priređenu *Biografiju* i *Bibliografiju* umetnika, sadrži i sledeće studijske tekstove: Suzana Vuksanović: *Kosmičko, uzvišeno i univerzalno u delu Dragana Rakića*; Kristian Lukić: *Umetnička istraživanja Dragana Rakića*; Čedomir Janičić: *Dragan Rakić: Umetnik, mentor, aktivista*.

Nakon realizacije retrospektivne izložbe Dragana Rakića u Muzeju savremene umetnosti Vojvodine u Novom Sadu, od 27. maja do 21. juna 2016, a potom u Gradskom muzeju u Somboru, od 2. do 23. septembra 2016, projekat svoju veliku završnicu ima u Beogradu, trećem, za život i rad Dragana Rakića, značajnom gradu.

"Umetnost me je zainteresovala kasnije, u 23-24. godini života.

Pre toga nisam ispoljavao neka posebna interesovanja.

Mislim da je presudio moj period odrastanja i sazrevanja u Beogradu, kao i uticaj tada jedinstvene umetničke scene osamdesetih godina.

Crtanje sam počeo da učim u Šumatovačkoj, bez ikakvih ambicija za upis na Akademiju. Nakon toga dolazi Akademija, ali mene ustvari sve vreme privlači želja da pripadam tadašnjoj novoj likovnoj sceni, da se družim i razgovaram sa umetnicima koji su je činili.

Oko SKC-a se tada okupljala perjanica 'nove slike' – Mileta Prodanović, Vlasta Mikić, De Stil Marković, pa kasnije začetnici naše savremene skulpture, Srđan Apostolović, Zdravko Joksimović i drugi, sa kojima sam se susretao na tribinama i spontanim razgovorima. Oni su tada bili praktično izopšteni sa beogradske Akademije koja je bila i ostala veoma konzervativna.

U potrazi za sličnom ekipom, na novosadskoj Akademiji 1985–1988, upoznajem Rastislava Škuleca i Zorana Pantelića, sa kojima počinjem grupno delovanje."

Dragan Rakić

(B. Ćurčić i D. Mirković, „Intervju sa Draganom Rakićem: 1+1= Apsolutno!“, Pogonik, Časopis ZA!, br. 2, Kulturni centar „Laza Kostić“, Sombor, februar 2007.)

„Od pokušaja spuštanja neba pomoću ogledala u projektu *Urbus Quadratus* (1989) i upisivanja kruga u kvadrat u akciji *Forma metafora* (1990–91), preko *Budućnosti* (1992), rada koji kao da stoji po strani od izvedenih ciklusa, „sastavljen“ od medicinskih pomagala iz lekarske ordinacije i sata koji meri vreme unazad, paradigmatičnog kako za vreme u kome je nastao, tako i za sadašnji trenutak, do pračke sa municijom u vidu kamenja i hleba (*Deset*, 1992–94) ili luka sa napetom&neodapetom strelom i neonskim

slovom A pričvršćenima za zid (*One*, 1994), Rakić je za svoju umetnost (do *asocijacije Apsolutno*) koristio više različitih ikonoloških metoda i pristupa: narativni, simbolički i redukcionistički, kao i metod simulacije. Rakićeva ikonografija je uključivala identifikaciju i interpretaciju onih tema i sadržaja koji vode *spoznaji tajnih stvari koje se ne mogu odmah iščitati*.

Mitsko, metaforično i metafizičko sadržano je u broju 1, kao početku sveta, ali i slovu A, kao prvom glasu. Veza između stvarnosti i nestvarnosti, put između racionalnog i iracionalnog postavlja umetnost (...) *Jedan od savremenih pitagorejaca, čija operativa se više svodi na pojam laboratorijskog nego klasičnog atelješkog rada, Rakić je uvodio gledaoca u skoro naučno istraživanje urbane prostornosti...*"

Suzana Vuksanović, *Kosmičko, uzvišeno i univerzalno u delu Dragana Rakića*, tekst u katalogu (izvod)

„Dragan Rakić i *Apsolutno* su proizveli nekoliko radova koji se mogu smatrati pionirskim istraživanjima na našim prostorima. Uopšte, *Apsolutno* je imalo razvijen tzv. Art Research aspekt (umetničko istraživanje) – istraživanje određenih fenomena i predstavljanje rezultata na više nivoa i medija (video-dokumentacija, fotografije, tekstovi, publikacije...) u vremenu kada Art Research još uvek nije klasifikovan kao žanr u umetnosti. Rad *The Greatest Hits* iz 1997. je takođe među prvim radovima u oblasti tzv. Art & Sciencea, posebno u sferi medicinskih i bioloških nauka (...)

(...) Sredinom devedesetih je participativna i angažovana umetnost bila daleko od mejnstrima, posebno u Srbiji, a postojalo je uverenje da će angažovanost u umetničkim projektima zaista nešto promeniti, što je delimično i tačno jer je angažovana umetnost u Srbiji (i *Apsolutno*) imala određenu težinu i artikulaciju kako bi Miloševićev režim bio promenjen. Na kraju se naravno ispostavilo da se uklanjanjem jednog čoveka, a zadržavanjem ostalih aktivnih učesnika tog sistema, sistem ne može promeniti, čemu smo svedoci i danas jer su većina aktera protiv kojih je Raka aktivno delovao, danas ponovo na vlasti, na istom mestu na kome su bili pre nekih petnaest godina”.

Kristian Lukić, *Umetnička istraživanja Dragana Rakića*, tekst u katalogu (izvod)

„Kod Rakića primećujemo trajnu neagresivnu taktiku prevazilaženjem kroz prilagođavanje umesto zahteva za ukidanjem. To se možda više vidi u njegovoj ličnosti nego u njegovoj umetničkoj ostavštini. Posvećen a ne fanatičan, disciplinovan a ne totalitaran, efikasan a ne šematizovan, etičan a ne puritanizovan, Dragan Rakić je, po tome, i ne samo po tome, neobična ličnost po sebi već vredna čuvanja od zaborava ili, još gore, besmislenih uopštavanja. Postojanost njegove umetničke pojave umnogome prevazilazi incident ili neki drugi ishitreni odgovor na doba u kom je radio i stvarao. Kompleksnost njegovih interesovanja i strpljenje koje imao u atmosferi neprekidnog zahteva za automatskim društveno-aktuelnim reakcijama, jesu osobine koje njegov doprinos svrstavaju pre u jedan poseban oblik *osujećenog mejnstrima* – očekivanog nivoa da nije bilo opšte devastacije – nego u pokušaje politički inspirisane avangarde”.

Čedomir Janičić, *Dragan Rakić: Umetnik, mentor, aktivista*, tekst u katalogu (izvod)

Kratka biografija Dragana Rakića

Rođen 1957. u Sonti. Završio Stomatološki fakultet i Višu pedagošku školu u Beogradu na odseku za restauraciju i konzervaciju 1987. Diplomirao 1989. i magistrirao 1997. na slikarskom odseku Akademije umetnosti u Novom Sadu.

Od 1983. godine je aktivno izlagao na izložbama u zemlji i inostranstvu. Od 1993. osniva sa kolegama umetničku Asocijaciju *Apsolutno* koja deluje u polju medijskog pluralizma. Asocijacija *Apsolutno* je realizovala svoje umetničke intervencije Beču, Berlinu, Amsterdamu, Njujorku, San Francisku, Hirošimi, Vroclavu, Moskvi, itd.

Od 2006. osnovao i aktivno učestvovao u radu Kreativne radionice VacuumPack iz Sombora.

Bio je dugogodišnji predavač na Akademiji umetnosti u Novom Sadu (1992–1998. asistent pripravnik; 1998–2003. asistent; 2003–2008. docent). Docent na Akademiji umetnosti u Novom Sadu na predmetu *Digitalna slika* koji je osmislio i pokrenuo 2008. godine.
Preminuo 2009. u Novom Sadu. Sahranjen u Somboru u kojem je živeo i radio.

Kontakt:

Suzana Vuksanović
064 148 1052

Čedomir Jančić
064 385 4024